

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงอยู่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จึงมีการถ่ายทอดเป้าหมายการพัฒนาในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 - 2580) (แผนแม่บทฯ) ซึ่งมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เห็นถึงความสำคัญของการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาการทุจริตเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบกับแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2567 มุ่งเน้นการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณเกิดผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สำนักตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ 3 จึงได้ดำเนินการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ภายใต้แผนแม่บทฯ เพื่อทราบถึงการบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ และระดับแผนย่อย ตลอดจนปัญหาอุปสรรค หรือข้อจำกัดต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบ สาเหตุ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยผลการตรวจสอบมีประเด็นข้อตรวจพบ จำนวน 2 ข้อตรวจพบ และข้อสังเกต จำนวน 1 ข้อสังเกต ดังนี้

ข้อตรวจพบที่ 1 การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ บางส่วนยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดตามที่กำหนด

แผนแม่บทฯ กำหนดเป้าหมายหลักเพื่อให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยใช้ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (Corruption Perception Index: CPI) (ค่า CPI เป็นตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการเพิ่มตัวชี้วัดคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (Integrity and Transparency Assessment: ITA) (คะแนนเฉลี่ยการประเมิน ITA ทุกหน่วยงาน) เป็นตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ เพื่อให้สะท้อนสถานการณ์ความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐ และปรับปรุงค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดระดับแผนย่อยในบางตัวชี้วัดเพิ่มเติม

จากการตรวจสอบพบว่า การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ บางส่วนยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดตามที่กำหนด รายละเอียดดังนี้

1. การขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ บางส่วนยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

แผนแม่บทฯ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2565 (ระยะที่ 1) กำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ ได้แก่ ค่า CPI ต้องไม่น้อยกว่า 50 คะแนน และไม่เกินอันดับที่ 54 จากทั้งหมด 180 ประเทศ จากการตรวจสอบพบว่า ผลการขับเคลื่อนตามแผนแม่บทฯ ระยะที่ 1 ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

แผนแม่บทฯ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 (ระยะที่ 2) มีการเพิ่มค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดค่า CPI จะต้องไม่น้อยกว่า 57 คะแนน และไม่เกินอันดับที่ 43 แต่ประเทศไทยมีค่า CPI ต่ำกว่าค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ แผนแม่บทฯ ในระยะที่ 2 มีการเพิ่มตัวชี้วัดคะแนนเฉลี่ยการประเมิน ITA ทุกหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คะแนนเฉลี่ยการประเมิน ITA ทุกหน่วยงาน สูงกว่าค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาทั้ง 2 ตัวชี้วัดร่วมกัน การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ในระยะที่ 2 สามารถดำเนินการให้บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ จำนวน 1 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด สศช. จึงประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ 2 อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

2. การขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย บางส่วนยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

2.1 แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมายที่ 1 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต จากการตรวจสอบพบว่า ผลการดำเนินการขับเคลื่อนในระยะที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.1 และ 1.2 บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ แต่ตัวชี้วัดที่ 1.3 ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาค่าเป้าหมายของทั้ง 3 ตัวชี้วัด ส่งผลให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายในระยะที่ 1 อยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย ส่วนในระยะที่ 2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนย่อยสามารถบรรลุตัวชี้วัดที่ 1.1 และตัวชี้วัดที่ 1.2 ในขณะที่ตัวชี้วัดที่ 1.3 ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนด

ทั้งนี้ การที่ยังไม่สามารถดำเนินการขับเคลื่อนให้ตัวชี้วัดที่ 1.3 บรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากการกำหนดค่าเป้าหมายมีความท้าทายมาก ไม่สอดคล้องกับข้อจำกัดของหน่วยงานผู้รับการประเมิน ITA บางหน่วยงาน หรือบางหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยแนวทางส่งเสริมความโปร่งใสของหน่วยงาน ส่งผลให้คะแนนรวมการประเมิน ITA ของหน่วยงานไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ตัวชี้วัดที่ 1.3 จึงมีแนวโน้มที่จะไม่บรรลุค่าเป้าหมายในระยะที่ 2 ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

2.2 แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมายที่ 2 คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง จากการตรวจสอบพบว่า ผลการดำเนินการขับเคลื่อนในระยะที่ 1 สามารถบรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดทั้งหมดที่กำหนดไว้ จำนวน 4 ตัวชี้วัด ส่วนในระยะที่ 2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนบรรลุค่าเป้าหมายเพียง 1 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2.2.2 ส่วนตัวชี้วัดที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนด จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2.1 ตัวชี้วัดที่ 2.2.1 และตัวชี้วัดที่ 2.3

ในการขับเคลื่อนตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.3 ที่ยังไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะที่ 2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เนื่องจากแผนแม่บทฯ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มีการปรับคำอธิบายในการคำนวณจากเดิมคำนวณตัวชี้วัดจากจำนวนคดีทุจริตที่เกิดเหตุและไต่สวนชี้มูลเสร็จสิ้นภายในปีงบประมาณ เป็นจำนวนคดีทุจริตที่อยู่ในชั้นกล่าวหาหรือยื่นภายในปีงบประมาณ เพื่อให้ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับการดำเนินการจริงมากขึ้น ประกอบกับภาคประชาชนให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วยการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จำนวนข้อกล่าวหาหรือยื่นคดีในชั้นตรวจรับคำกล่าวหาเพิ่มมากขึ้น ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.2.1 ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะที่ 2 เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงาน ป.ป.ช. ไม่มีคดีทุจริตที่ดำเนินการไต่สวนชี้มูลแล้วเสร็จได้ภายในปี แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงาน ป.ป.ช. มีคดีทุจริตที่ดำเนินการไต่สวนชี้มูลแล้วเสร็จภายในปี จำนวน 1 เรื่อง ทำให้ผลการประเมินตามตัวชี้วัดเพิ่มขึ้น และยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดดังกล่าว

2.3 แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต เป้าหมายที่ 1 การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ จากการตรวจสอบพบว่า ผลการดำเนินการขับเคลื่อนในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 สามารถบรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 3.2 สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด ส่วนตัวชี้วัดที่ 3.1 ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลการดำเนินการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

จากการที่การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ บางส่วนยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดตามที่กำหนด ทั้งตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ และตัวชี้วัดระดับแผนย่อย สะท้อนให้เห็นว่าเงินงบประมาณที่ใช้จ่ายผ่านแผนงานพื้นฐานและแผนงานบูรณาการ ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเท่าที่ควร ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศ และความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่มองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เป็นต้นทุนหรือความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ ทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจในภาพรวม

สาเหตุสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ บางส่วนยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดตามที่กำหนด เกิดจากการดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ส่วนใหญ่เป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบผ่านการพัฒนาคมนทุกกลุ่มในสังคมเป็นหลัก โดยยังไม่ได้มุ่งเน้นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบผ่านการพัฒนาระบบและการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริต ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ในการร่วมกันผลักดันการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะ

หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยังไม่มีการวางเป้าหมายผลผลิตและกำหนดโครงการ/กิจกรรมร่วมกันเพื่อผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายทั้งระดับประเด็นแผนแม่บทฯ และระดับแผนย่อย รวมถึงไม่มีความชัดเจนในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินผลตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ โดยยังไม่ครอบคลุมเรื่อง “ประพฤติมิชอบ” ตามที่กำหนดในเป้าหมายหลักของแผนแม่บทฯ รวมทั้งการกำหนดตัวชี้วัดระดับแผนย่อยไม่สอดคล้อง เชื่อมโยง และสนับสนุนตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ โดยตรง ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ยังไม่สามารถระบุความเชื่อมโยงระหว่างตัวชี้วัดระดับแผนย่อยและแหล่งข้อมูลย่อยค่า CPI แต่ละแหล่งได้อย่างชัดเจน

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สามารถบรรลุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดตามที่กำหนด ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อเสนอแนะให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดแนวทางในการผลักดันหรือส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐขอรับการจัดสรรงบประมาณในการสร้างนวัตกรรมหรือการนำเทคโนโลยีมาใช้สร้างระบบการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งผลักดันหรือส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบปรับปรุงขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการรับรู้ต่อสาธารณชนถึงความจริงจังในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศ อีกทั้ง ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเกิดความตระหนักและเกรงกลัวต่อการกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

2. ทารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ เพื่อวางเป้าหมายผลผลิตระยะยาวโดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายของตัวชี้วัดระดับแผนย่อยและตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ อันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ให้บรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ ในระยะที่ 2 รวมทั้งช่วยให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. ทารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดค่านิยมของคำว่า “ประพฤติมิชอบ” และระบุให้ชัดเจนว่าเกี่ยวข้องกับหน่วยงานใด เพื่อนำมากำหนดเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ “ประพฤติมิชอบ” แล้วนำมารวมในการประเมินตัวชี้วัดเพื่อให้ครอบคลุมทั้งประเด็นการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจะช่วยสะท้อนผลการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างครบถ้วน

4. ทารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปรับปรุงตัวชี้วัดระดับแผนย่อยให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ โดยมุ่งเน้นที่ความสอดคล้องเชื่อมโยงกับข้อคำถามและกลุ่มเป้าหมายของแหล่งข้อมูลย่อยที่ใช้ในการจัดทำคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย รวมทั้งปรับปรุงตัวชี้วัดที่ 3.1 เพื่อให้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริตได้อย่างแท้จริง โดยต้องพิจารณาถึงขนาดหรือความซับซ้อนของคดีทุจริตที่เกิดขึ้นประกอบด้วย

ข้อตรวจพบที่ 2 การจัดสรรเงินกองทุน ป.ป.ช. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566 ไม่ได้รวบรวมข้อมูล การสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. ในแต่ละตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ

สำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานผ่านการดำเนินงานโครงการภายใต้การใช้จ่ายงบประมาณแผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ นอกจากนี้ ยังมีงบประมาณภายใต้กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (กองทุน ป.ป.ช.) ที่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ขอรับการสนับสนุน อาทิ หน่วยงานของรัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน เสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต

จากการตรวจสอบพบว่า การจัดสรรเงินกองทุน ป.ป.ช. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566 ไม่ได้รวบรวมข้อมูลการสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. ในแต่ละตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ เพื่อให้เห็นภาพรวมของการสนับสนุนในแต่ละปี รวมทั้งไม่ได้นำผลการดำเนินงานโครงการภายใต้กองทุน ป.ป.ช. ไปบรรจุไว้ในรายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 (ระยะที่ 1) โดยการจัดสรรเงินกองทุน ป.ป.ช. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566 จะจัดสรรตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. เป็นหลัก โดยที่ไม่ได้รวบรวมข้อมูลการสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. ในแต่ละตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ อย่างไรก็ตาม ในปีประมาณ พ.ศ. 2567 กองทุน ป.ป.ช. เริ่มมีการจำแนกโครงการที่ได้รับงบประมาณภายใต้กองทุน ป.ป.ช. ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ โดยจัดกลุ่มโครงการตามลักษณะหรือประเภทโครงการที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ ซึ่งโครงการที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุน ป.ป.ช. ส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกับแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป้าหมาย ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มกองทุน ป.ป.ช. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินกองทุน ป.ป.ช. เป็นประจำทุกปี โดยให้ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนจัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินของโครงการ และรายงานผลการดำเนินงานฉบับสมบูรณ์ ภายใน 30 วันนับถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินโครงการ ตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขของสัญญารับเงินกองทุน ป.ป.ช. ของแต่ละโครงการ ซึ่งเป็นการติดตามประเมินผลในระยะสั้น โดยอาจจะไม่ใช่ผลสำเร็จของโครงการที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ

การจัดสรรเงินกองทุน ป.ป.ช. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2566 ไม่ได้รวบรวมข้อมูลการสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. ในแต่ละตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ รวมทั้งไม่ได้นำผลการดำเนินงานโครงการภายใต้กองทุน ป.ป.ช. ไปบรรจุไว้ในรายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ในระยะที่ 1 ส่งผลให้คณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. และคณะกรรมการกลั่นกรองงบประมาณโครงการฯ ไม่ทราบว่าการอนุมัติจัดสรรเงินกองทุน ป.ป.ช. ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ตัวชี้วัดระดับแผนย่อยใด ทำให้ขาดข้อมูลในการผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสงค์ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. เพื่อจัดทำโครงการที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดระดับแผนย่อยอื่น ๆ อีกทั้ง ขาดข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ หรือขาดข้อมูลในภาพรวมที่จะนำไปประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ โดยมีสาเหตุเกิดจากการที่สำนักงาน ป.ป.ช. ขาดการวางแผนการ

ขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ให้ครอบคลุมทุกแหล่งงบประมาณ ที่ใช้ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ กล่าวคือ สำนักงาน ป.ป.ช. ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนแม่บทฯ เป็นลำดับแรก โดยไม่ได้พิจารณาว่า โครงการที่ได้รับสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. ครมมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ และไม่ได้พิจารณานำผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับสนับสนุนเงินกองทุน ป.ป.ช. ไปบรรจุใน รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ในระยะที่ 1

เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุน ป.ป.ช. เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. และเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ และการรายงานผลการขับเคลื่อนมีข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับการสนับสนุนครบถ้วนทุกแหล่งงบประมาณ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อเสนอแนะให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณากำหนดแนวทางในการวางแผนหรือวางเป้าหมายการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ให้ครอบคลุมทุกแหล่งงบประมาณที่ใช้ในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ โดยเฉพาะหน่วยบริหารกองทุน ป.ป.ช. กับกลุ่มบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้มีข้อมูลภาพรวมที่จะนำไปประเมินผลสำเร็จของการดำเนินการตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ รวมถึงพิจารณาแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายเงินของกองทุน ป.ป.ช. ในรายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ในระยะต่อไป

ข้อสังเกต เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ บางส่วนยังไม่ชัดเจน

สำนักงาน ป.ป.ช. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ได้จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทฯ คือ “คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย” และตัวชี้วัดระดับแผนย่อย คือ ตัวชี้วัดที่ 1.3 “สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส” โดยแต่ละโครงการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (การประเมิน ITA) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วม ซึ่งผลการประเมิน ITA จะสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐแต่ละแห่งทราบถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งด้านคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น โดยจะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดความโปร่งใสและช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศลดลง

จากการตรวจสอบพบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ บางส่วนยังไม่ชัดเจน รายละเอียดดังนี้

1. ข้อคำถามบางข้อผู้ตอบแบบวัดอาจตีความคำถามแตกต่างกันและมีเกณฑ์การให้คะแนนที่แตกต่างกัน และยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าผู้ตอบแบบวัดให้คะแนนประเมินเป็นไปตามข้อเท็จจริง โดยข้อคำถามในการประเมิน ITA ตามแบบวัด IIT และ EIT เป็นการวัดมุมมองเฉพาะตัวบุคคล จึงมีเกณฑ์การให้คะแนนของผู้ตอบแบบวัดที่แตกต่างกัน อีกทั้ง บางข้อคำถามใช้คำที่เข้าใจได้ยาก ผู้ตอบแบบวัดอาจตีความหมายแตกต่างกันและตอบแบบวัดตามความเข้าใจของตนเอง ดังนั้น จึงยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าผู้ตอบแบบวัดให้คะแนนประเมินเป็นไปตามข้อเท็จจริง

2. ข้อคำถามบางข้อไม่ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงานภาครัฐ โดยที่หน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมิน ITA แต่ละหน่วยงานมีภารกิจหลักตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการแตกต่างกัน โดยบางหน่วยงานมีภารกิจหลักด้านการให้บริการประชาชน หรือบางหน่วยงานมีภารกิจหลักด้านวิชาการ หรือบางหน่วยงานมีภารกิจหลักด้านการจัดทํานโยบาย เป็นต้น ซึ่งข้อคำถามของแบบวัด EIT จึงยังไม่สามารถสะท้อนมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกได้ตรงกับภารกิจหลักของหน่วยงานภาครัฐที่มีความแตกต่างกัน

3. แบบวัด OIT ยังเป็นการกำหนดข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานต้องเปิดเผย แต่ยังไม่ได้กำหนดถึงคุณภาพของข้อมูลที่เปิดเผย อีกทั้งเป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อนำไปสู่ความโปร่งใสในการปฏิบัติงานเท่านั้น โดยที่แนวทางการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีความชัดเจน โดยเฉพาะรูปแบบและรายละเอียดของข้อมูลที่หน่วยงานต้องนำมาเผยแพร่ในเว็บไซต์ นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐอาจไม่เพียงพอต่อการป้องกันการทุจริตหรือไม่สามารถสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานมีความโปร่งใสและไม่ทุจริต

การใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ บางส่วนอาจยังไม่ชัดเจน ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของการประเมิน ITA ที่จัดทำขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ และยังมีส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ และแผนย่อย ทั้งนี้ เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ มีความชัดเจนเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐและส่งเสริมภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของการประเมิน ITA โดยหน่วยงานผู้รับการประเมินสามารถปรับปรุงการทำงานเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤตินิชอบได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อเสนอแนะให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาจากการตีความหมาย อีกทั้ง กำหนดคำถามให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหน้าที่และภารกิจหลักของหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยงาน รวมถึงแยกประเภทของผู้ตอบแบบวัดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตอบแบบวัดโดยที่ผู้ตอบไม่รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อคำถาม

2. กำหนดแนวทางและรูปแบบมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะทางเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน พร้อมทั้งตัวอย่างข้อมูลที่ถูกต้องโดยนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้หน่วยงานสามารถเข้าถึงและศึกษาข้อมูลได้ง่าย สามารถจัดทำข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบตามที่กำหนดไว้ ส่งผลให้สามารถยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นตามเกณฑ์การประเมิน ITA และบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดระดับแผนย่อยได้